

INFOFICHE - ENERGIEDELEN

Facilitator « Energiedelen en Energiegemeenschappen »

Sinds 30 april 2022 kent de Brusselse wetgeving¹ betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt de Brusselse consument een nieuw recht toe: het recht om elektriciteit te delen. Deze infofiche legt uit wat dit betekent.

1. Wat is het delen van elektriciteit?	1
2. Waarom elektriciteit delen?	2
3. Wie kan zijn elektriciteit delen?	2
4. Hoe deel je elektriciteit?	5
5. Vergemakkelijken van de uitvoering van het delen	7

1. WAT IS HET DELEN VAN ELEKTRICITEIT?

Voorheen kon elektriciteit die door een prosumer opgewekt werd en die niet werd zelfverbruikt, alleen aan een elektriciteitsleverancier worden verkocht. Nu kan deze elektriciteit worden gedeeld met andere consumenten.

Het delen van elektriciteit is een nieuwe manier om elektriciteit in te kopen. Het bestaat uit het collectieve verbruik van elektriciteit die lokaal door een (of meer) elektriciteitsproductiefaciliteit(en) wordt geproduceerd.

Het delen van elektriciteit wordt gedefinieerd als "het gedeelde verbruik tussen actieve afnemers die gezamenlijk optreden of leden van een op het regionale transmissienet of het distributienet aangesloten energiegemeenschap, in hetzelfde kwartier, geheel of gedeeltelijk, van elektriciteit die is geproduceerd door één of meer op het regionale transmissienet of het distributienet aangesloten productie-installaties en die in het regionale transmissienet of het distributienet is geïnjecteerd"².

Er zij op gewezen dat de deelnemers aan het delen niet fysiek - via een kabel - verbonden zijn met de productie-installaties. In feite gaat de gedeelde elektriciteit door het openbare net voordat zij door elke deelnemer wordt verbruikt. Daarom zijn op de gedeelde elektriciteit **gereguleerde tarieven** van toepassing.

Voorts is het belangrijk op te merken dat deelname aan het delen van elektriciteit niet in alle elektriciteitsbehoeften van de deelnemers voorziet. De deelnemers moeten een leveringscontract met een **leverancier** behouden.

¹ [Ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt](#) (of « OELEK »)

² Art.2, 67° OELEK

2. WAAROM ELEKTRICITEIT DELEN?

Tot nu toe was de enige manier voor een Brusselse consument om toegang te krijgen tot lokaal geproduceerde hernieuwbare elektriciteit, een individuele investering in een installatie voor hernieuwbare productie. Maar dit is niet voor iedereen toegankelijk, om verschillende redenen.

Door de collectieve dimensie breidt het delen van elektriciteit de mogelijkheden uit om lokaal geproduceerde elektriciteit te produceren en te verbruiken, met verschillende voordelen.

2.1. TOEGANG TOT REDELIJK GEPRIJSDE EN STABIELERE ELEKTRICITEITSPRIJS

Momenteel is elektriciteit uit hernieuwbare en lokaal geproduceerde bronnen goedkoper dan elektriciteit die door traditionele elektriciteitsleveranciers wordt verkocht.

Bovendien kan het worden verkocht tegen een stabielere prijs in de tijd, aangezien het niet afhankelijk is van externe factoren, zoals internationale conflicten of speculatie, die de prijs van bijvoorbeeld gas en olie beïnvloeden.

Met andere woorden, een ruimere toegang tot dit type elektriciteit is een reële kans voor de Brusselse consument om zijn elektriciteitsfactuur beter onder controle te krijgen.

Door het verbruik aan te passen aan de lokale productie - voornamelijk overdag - en door bijvoorbeeld de productie van warm water voor huishoudelijk gebruik te elektrificeren (via een regelbare elektrische boiler of een warmtepomp) zullen de deelnemers meer gedeelde elektriciteit kunnen verbruiken en meer kunnen besparen op hun rekening.

Dit economische voordeel kan aan een sociaal voordeel worden gekoppeld wanneer het delen betrekking heeft op mensen die moeite hebben om hun elektriciteitsfacturen te betalen.

Deelnemen aan een energiedelen project betekent dat u een deel van uw elektriciteitsbehoefte kunt dekken tegen een **redelijke prijs** die **stabiel** is in de tijd.

2.2. VERSNELLING VAN DE ENERGIETRANSITIE

Het delen van energie draagt bij tot de energietransitie, omdat het consumenten meer mogelijkheden biedt om te investeren in hernieuwbare en lokaal geproduceerde energie, en zo de **decentralisatie** en **decarbonisatie** van de energieproductie versnelt.

Het delen van hernieuwbare elektriciteit versnelt de productie van hernieuwbare elektriciteit en de decentralisatie van het energiesysteem.

Het stelt consumenten ook in staat hun verantwoordelijkheid te nemen voor het energievraagstuk door een beter begrip van energievraagstukken en zo hun energieverbruik beter te beheren.

3. WIE KAN ZIJN ELEKTRICITEIT DELEN?

In Brussel kan het delen van elektriciteit in drie soorten configuraties plaatsvinden:

- Via peer-to-peer
- In eenzelfde gebouw
- Via een energiegemeenschap

3.1. PEER-TO-PEER ELEKTRICITEIT DELEN

Twee natuurlijke of rechtspersonen kunnen tussen elkaar elektriciteit uit **hernieuwbare** energiebronnen delen. In dit geval heet het "peer-to-peer delen" tussen één consument en één producent.

Dit type van delen is mogelijk tussen twee consumenten (vrienden, familie, burens, enz.) die in het **Brussels Hoofdstedelijk Gewest** moeten gevestigd zijn.

Om een peer-to-peer delen uit te voeren, moeten de partijen gewoon een **overeenkomst** sluiten waarin hun rechten en verplichtingen en de voorwaarden van het delen van elektriciteit worden vastgelegd, en moeten zij de distributienetbeheerder daarvan in kennis stellen met behulp van het [formulier](#) voor de aangifte van het energiedelen project.

Aangezien elke partij een leveringscontract moet houden, zal de consument 2 facturen ontvangen: een eerste factuur van zijn elektriciteitsleverancier en een tweede factuur voor het peer-to-peer delen.

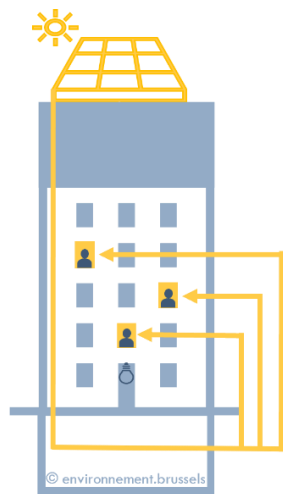
Meer info?

[Modelovereenkomst voor "Energiedelen via peer-to-peer"](#)
[Aanvraagformulier energiedelen](#) (Sibelga, distributienetwerkbeheerder).

3.2. ENERGIEDELEN IN EENZELFDE GEBOUW

Het is mogelijk om elektriciteit te delen met verschillende andere personen gevestigd in hetzelfde gebouw³: in dit geval spreken we om het delen tussen "**gezamenlijk optredende actieve afnemers**".

De voorwaarden voor dit delen zijn als volgt:

- De deelnemers moeten gevestigd zijn in hetzelfde gebouw;
- De productie-installaties bevindt zich in of op het gebouw;
- De gedeelde elektriciteit moet afkomstig zijn van hernieuwbare⁴ bronnen.
- De meter van elke deelnemer aan het energiedelen moet door een leveringscontract met een energieleverancier gedekt blijven.

In dat geval kunnen alle bewoners van het gebouw die dat wensen – natuurlijke of rechtspersonen, eigenaars of huurders – deelnemen aan het delen van elektriciteit en kan de productie-installatie eigendom zijn van een bewoner van het gebouw of van een derde. (Voorbeeld: *vereniging van mede-eigenaren, derde investeerders, enz.*)

Om dit soort van delen uit te voeren, hoeft er geen energiegemeenschap te worden opgericht. De deelnemers aan het delen van elektriciteit moeten gewoon een overeenkomst ondertekenen en het "aanvraagformulier energiedelen" van Sibelga invullen.

Meer info?

[Modelovereenkomst voor "Energiedelen binnen hetzelfde gebouw"](#)
[Aanvraagformulier energiedelen](#) (Sibelga, distributienetwerkbeheerder).

³ De OELEK definieert het begrip van "gebouw" als "elke niet-tijdelijke overdekte en afgesloten bouwconstructie die ten minste twee eenheden omvat die aangesloten zijn op het distributienet of op het gewestelijk transmissienet en die een of meer gemeenschappelijke delen omvat" (Art. 2, 56°).

⁴ Elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling (WKK) met aardgas is daarom uitgesloten van medegebruik binnen hetzelfde gebouw, omdat het gaat om elektriciteit uit niet-hernieuwbare bronnen.

3.3. ENERGIEDELEN VIA EEN ENERGIEGEMEENSCHAP

Wanneer het delen van elektriciteit betrekking heeft op meerdere gebouwen of op een niet-hernieuwbare energiebron, moet dit noodzakelijkerwijs gebeuren binnen een **energiegemeenschap**. De enige geografische beperking van dit soort energiedelen is het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

In Brussel zijn er 3 soorten energiegemeenschappen:

- Hernieuwbare energiegemeenschap
- Lokale energiegemeenschap
- Energiegemeenschap van burgers

In dit geval kunnen alleen leden van de gemeenschap deelnemen aan het delen van elektriciteit. Het type gemeenschap hangt af van de categorie van de personen die lid kunnen zijn – natuurlijke of rechtspersonen - de eigendom van de productiefaciliteit en of de geproduceerde elektriciteit al dan niet hernieuwbaar is.

Meer info?

[Modelovereenkomsten Energiedelen binnen een Energiegemeenschap](#)
[Infofiche “Energiedelen via een energiegemeenschap”](#)

Kortom, gaat het om de verschillende vormen van energiedelen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest:

	ELEKTRICITEIT DELEN				
Actoren	ACTIEVE AFNEMERS		ENERGIEGEMEENSCHAPPEN		
Delen type	Via peer-to-peer	In eenzelfde gebouw	Hernieuwbare	Lokale	Van burgers
Elektriciteit	Hernieuwbaar	Hernieuwbaar	Hernieuwbaar	Hernieuwbaar	Hernieuwbaar of niet
Eigenaar van de productie-installatie	Een actieve afnemer of een derde	Een bewoner of een derde	De gemeenschap	De gemeenschap, een of meer leden of een derde	De gemeenschap

4. HOE DEEL JE ELEKTRICITEIT?

Er zijn een aantal stappen betrokken bij het opzetten van het delen van elektriciteit, waarvan de belangrijkste hieronder worden opgesomd. Afhankelijk van het geval zouden andere stappen nodig kunnen zijn.

De [Facilitator « Energiedelen en Energiegemeenschappen »](#) kan u bij deze stappen helpen.

4.1. DEFINITIE VAN HET PROJECT VOOR HET DELEN VAN ELEKTRICITEIT

De eerste stap is het vaststellen van het gebied van het project en het soort delen dat wordt overwogen (peer-to-peer, binnen hetzelfde gebouw of via een energiegemeenschap).

4.2. BESCHIKBAARSTELLING VAN DEELNEMERS

Het delen van elektriciteit is in de eerste plaats tussen een groep mensen die rond dit gemeenschappelijke project samenkomen.

Een van de eerste stappen is dus het mobiliseren van mensen die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest samen een activiteit voor het delen van elektriciteit willen organiseren. Deze kerngroep kan uiteraard mettertijd evolueren.

4.3. KEUZE VAN DE PRODUCTIEFACILITEIT

Afhankelijk van uw project kan het delen van elektriciteit gebaseerd zijn op een bestaande of nieuwe productiefaciliteit. In alle gevallen moet u ervoor zorgen dat aan de eigendomsvoorwaarden voor uw gezamenlijk project is voldaan (*zie samenvatting van typen delen, punt 3.3*).

Als u wilt in een nieuwe productie-installatie investeren, moet u over het type installatie dat u wenst nadenken (fotovoltaïsche panelen, warmtekrachtkoppeling, windmolen, enz.) en de gepaste financieringswijze kiezen (investering uit eigen middelen, [financiële steun](#) aangeboden door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, derde investeerder, banklening, enz.).

Meer info?

Neem contact op met [Homegrade](#) of de [Facilitator Duurzame Gebouwen](#)

Elektriciteit die niet in het kader van het delen wordt verbruikt kan aan een elektriciteitsleverancier worden verkocht.

4.4. OPSTELLEN EN ONDERTEKENEN VAN OVEREENKOMSTEN

Om het delen van elektriciteit te regelen, moeten de deelnemers een overeenkomst ondertekenen waarin onder meer de rechten en verplichtingen van de partijen, de regels voor het delen, de verwerking van persoonsgegevens en, in voorkomend geval, de facturering van de gedeelde elektriciteit worden vastgelegd. Elke partij kan de overeenkomst kosteloos beëindigen met een opzegtermijn van drie weken.

Bij het opstellen van de overeenkomst moeten de partijen de verdeelmethode van de gedeelde elektriciteit bepalen⁵ en, in voorkomend geval, de prijs voor de gedeelde elektriciteit vaststellen.

Zodra de overeenkomst is ondertekend, zal de beheerder van het delen (Cf. 0) deze activiteit aangeven bij Sibelga via een [onlineformulier](#).

⁵ Met uitzondering van peer-to-peer delen, waarbij de elektriciteit met slechts één andere meter wordt gedeeld.

Peer-to-peer delen en delen binnen hetzelfde gebouw

De overeenkomst moet worden ondertekend tussen de producent⁶ en elk van de consumenten die aan de activiteit rond het delen van elektriciteit deelnemen.

Delen binnen een gemeenschap

De overeenkomst moet worden ondertekend tussen de energiegemeenschap en elk van haar leden die deelnemen aan de binnen haar georganiseerde activiteit inzake het delen van elektriciteit.

Bovendien moet voor de oprichting van een energiegemeenschap in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een [vergunning](#) van BRUGEL worden verkregen.

Meer info?

[Infofiche “Energiedelen via een energiegemeenschap”](#)

[Modelovereenkomsten](#) voor de verschillende soorten van energiedelen

[Aanvraagformulier energiedelen](#) (Sibelga)

[Lijst van verschillende verdeelmethode](#)

4.5. PLAATSING VAN SLIMME METER

Om deel te nemen aan het delen van elektriciteit moeten alle deelnemers met slimme meters uitgerust zijn. Diegene zullen door Sibelga geïnstalleerd worden. Bovendien activeert Sibelga de communicatiefunctie van de meter van elke deelnemer aan een activiteit rond het delen van elektriciteit.

Elk kwartier meten deze meters voor elke deelnemer de volumes elektriciteit die werden gedeeld en verbruikt. Sibelga verzamelt deze gegevens en stuurt ze door naar de beheerder van het delen zodat hij de gedeelde elektriciteit kan factureren.

Iedereen kan Sibelga de installatie van een slimme meter vragen via een online [formulier](#). Sibelga zal de slimme meter gratis installeren binnen een termijn van maximaal 4 maanden na de aanvraag.

⁶ De OELEK definieert de producent als de houder van het injectiepunt. In het algemeen is dat de persoon die met een derde (bv. leverancier) een contract heeft gesloten voor de verkoop van de injectie. Het injectiepunt komt overeen met de meter waarop de productie-installatie van het delen is aangesloten.

4.6. BEHEER VAN HET DELEN

Het delen van elektriciteit omvat ten minste :

- Facturatie van gedeelde elektriciteit;
- Indienen van het [aanvraagformulier energiedelen](#) bij Sibelga;
- Sibelga in kennis stellen van alle wijzigingen met betrekking tot de gezamenlijke activiteit (aankomsten en vertrekken van deelnemers, wijziging van de verdeelmethode, enz.);
- Het innen van de netkosten voor gedeelde elektriciteit en de betaling ervan aan Sibelga.

Elke deelnemer aan een activiteit waarbij elektriciteit wordt gedeeld, moet een leveringscontract onderhouden met een externe leverancier. Daarom zullen de deelnemers twee facturen moeten betalen: één voor de gedeelde elektriciteit en één voor de extra elektriciteit die door de externe leverancier wordt geleverd.

Peer-to-peer delen en delen binnen hetzelfde gebouw

De gegevensbeheerder is bij verstek de producent⁷ en het is de beheerder van het delen die de bovenstaande taken moet uitvoeren. De producent kan echter beslissen om sommige of al deze taken te delegeren aan een derde partij.

Delen in een energiegemeenschap

Standaard is de energiegemeenschap de beheerder van het delen en het is de energiegemeenschap die de bovengenoemde taken moet uitvoeren. Zij kan echter besluiten sommige of al deze taken aan een derde partij te delegeren.

Meer info?

Facturatietool voor gedeelde elektriciteit (Neem contact op met de Facilitator)
Modelfacturen (Neem contact op met de Facilitator)

5. VERGEMAKKELIJKEN VAN DE UITVOERING VAN HET DELEN

Om het opzetten van uw projecten rond energiedelen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te vergemakkelijken, biedt Leefmilieu Brussel u een ondersteunende dienst aan die door de [Facilitator "Energiedelen en energiegemeenschappen"](#) wordt uitgevoerd.

De Facilitator biedt gratis ondersteuning aan projectleiders in elke fase van de uitvoering van hun activiteit voor het delen van elektriciteit en biedt verschillende instrumenten om de ontwikkeling van projecten voor het delen van elektriciteit en energiegemeenschappen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te ondersteunen.

Als u de hulp van de Facilitator wilt invoeren, hoeft u alleen maar de [online vragenlijst](#) in te vullen. Op basis van deze informatie beoordeelt de Facilitator de voortgang en haalbaarheid van het project en neemt hij contact op met de projectleider om de begeleiding, indien nodig, te starten. De begeleiding is gebaseerd op het principe waarbij de acties die nodig zijn voor de realisatie van het project worden ondernomen door de projectleider, met de steun van de Facilitator maar niet door de Facilitator.

Facilitator energiedelen en energiegemeenschappen

facilitator-edeg@leefmilieu.brussels

www.leefmilieu.brussels/energiedelen

⁷ De producent is de houder van het injectiepunt.

